

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku S. Sp. j. poprzednio S. Sp. z o.o. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.
z udziałem zainteresowanego S. F.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 stycznia 2019 r.,
zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 października 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 15 października 2018 r., III AUa [...] Sąd Apelacyjny w [...] sprostował oczywiste omyłki pisarskie w wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 21 września 2018 r. oraz oddalił wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. (organ rentowy) o uzupełnienie postanowienia przez uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji.

W uzasadnienie Sąd Apelacyjny stwierdził, że w dacie orzekania przez Sąd pierwszej instancji nie występowały okoliczności, skutkujące odrzuceniem odwołania i brak było podstaw do umorzenia postępowania. Dopiero na etapie postępowania apelacyjnego nastąpiło przekształcenie formy organizacyjno-prawnej

spółki, a całkowita i nienaprawialna następca utrata zdolności sądowej nastąpiła 18 kwietnia 2018 r.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego wniósł organ rentowy, zaskarżając je w części, obejmującej odmowę uzupełnienia postanowienia z 21 września 2018 r. o orzeczenie w przedmiocie uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji. Organ rentowy wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części objętej zażaleniem i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...]. W uzasadnieniu zażalenie organ rentowy wskazał, że wyrok Sadu pierwszej instancji powinien zostać uchylony, gdyż S. Sp. j. (płatnik składek) utracił zdolność sądową. Jedynie bowiem uchylenie wyroku spowoduje usunięcie skutków powództwa, wniesionego przez nieistniejący już podmiot, zabezpieczając jednocześnie interesy osoby ubezpieczonej i organu rentowego. Pozostawienie w tych okolicznościach w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji jest nieuzasadnione, gdyż kształtuje on w określony sposób sytuację prawną organu rentowego i osoby ubezpieczonej, a jednocześnie nie może już zostać poddany kontroli instancyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się niedopuszczalne.

Zgodnie z art. 394¹ § 1² k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje tylko na ściśle określone postanowienia sądu drugiej instancji: 1) postanowienie odrzucające skargę kasacyjną; 2) postanowienie odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia; 3) postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego rozstrzygnięto już, że na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające wniosek strony o uzupełnienie wyroku w przedmiocie kosztów procesu nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 września 2011 r., I PZ 15/11), ponieważ nie jest to postanowienie kończące postępowanie w sprawie.

Odnosząc powyższe zapatrywanie do okoliczności faktycznych tej sprawy, przypomnieć należy, że postanowieniem z 21 września 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] umorzył postępowanie apelacyjne w sprawie z odwołania od decyzji organu

rentowego. Postanowienie o umorzeniu postępowania kończy postępowanie w sprawie. Zamyka drogę do merytorycznego jej rozpoznania. Jako postanowienie kończące postępowanie w sprawie podlega zaskarżeniu zażaleniem do Sądu Najwyższego. Zażalenie to przysługuje zarówno wtedy, gdy strona uznaje, że nie było podstaw do umorzenia postępowania (np. z uwagi na art. 553 k.s.h. i wynikającą z niego zasadę sukcesji uniwersalnej przy przekształceniach spółek) jak i wówczas, gdy wbrew treści art. 386 § 3 k.p.c. Sąd drugiej instancji umorzył jedynie postępowanie apelacyjne. Natomiast postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie zakończonej już umorzeniem postępowania nie jest postanowienie wydane w wyniku rozpoznania wniosku organu rentowego o uzupełnienie postanowienia w przedmiocie umorzenia postępowania apelacyjnego poprzez uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i odrzucenie odwołania. Postanowienie to nie rozstrzyga o jakimkolwiek żądaniu strony, które wadliwie zostało pominięte we wcześniejszym postanowieniu, wskutek czego w „uzupełnianym” orzeczeniu brak substratu zaskarżenia, przez co strona nie może zaskarżyć orzeczenia w pierwotnym brzmieniu.

Niezależnie od powyższego Sąd Najwyższy stwierdza, że uzupełnienie orzeczenia w trybie art. 351 § 1 k.p.c. służy sanowaniu tej wady pierwotnego orzeczenia, która polega na pominięciu w jego treści rozstrzygnięcia o żądaniach, głównych lub akcesoryjnych, które były przedmiotem postępowania. Uzupełnienie orzeczenia nie służy natomiast, podobnie jak sprostowanie, skorygowaniu orzeczenia w drodze usunięcia innych jego wad. Taką inną wadą jest zaś umorzenie postępowania apelacyjnego bez uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji i odrzucenia odwołania, zgodnie z art. 386 § 3 k.p.c. Jest to wada niepodlegająca korekcie w trybie uzupełnienia orzeczenia, ponieważ nie doszło do pominięcia żądania strony, lecz wydania orzeczenia o treści nieprzewidzianej w k.p.c. dla takiej sytuacji procesowej.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.